

Ο κύριος Γιάγκος

Τον παρακολουθώ για αρκετήν ώρα.

Κοιτάζω με επιμονή το σταφιδιασμένο από τα χρόνια πρόσωπό του

Τον άψογο (ακόμη) τρόπο που διαβάζει την εφημερίδα. Την αυτοσυγκέντρωσή του. Μου θυμίζει μορφή που δραπέτευσε από βιβλίο του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη.

Αλήθεια είναι ένας ξεχωριστός άνθρωπος που έρχεται με βαριές πατημασιές από το παρελθόν.

Διαφέρει από όλους τους άλλους.

Κουβαλή μαζί του όχι μόνο το βαρύ φορτίο του χρόνου αλλά το ακόμα βαρύτερο φορτίο των γνώσεων.

Είναι ο κύριος Γιάγκος.

Όλοι στο χωριό έτσι τον έμαθαν, έτσι τον γνώρισαν και έτσι τον αποκαλούνε.

Ο κύριος Γιάγκος.

Πενήντα χρόνια δάσκαλος.

Έμαθε γράμματα τους γονείς μας και εμάς. Δεν υπάρχει σπίτι που να μην έχει μαθητή του κυρίου Γιάγκου. Τριαντάρηδες, σαραντάρηδες, πενηντάρηδες περάσαμε από τα χέρια του.

Τον αγαπήσαμε, τον συμπαθήσαμε, τον ήατρέψαμε, είδαμε μέσα στα μάτια του τη φλόγα της μάθησης και πιστέψαμε σε αυτά που μας έλεγε. Γιατί έλεγε αυτά που πίστευε.

Τώρα απόμαχος διαβάζει εφημερίδα στο γραφείο.

Πίσω του όμως κρύβει μια ολόκληρη ιστορία. Θάλλεγα πως αποτελεί ένα θρύλο στο χωριό. Λες ο κύριος Γιάγκος και νιώθεις την καρδιά σου να σκιρτάει αλλοιωτικά.

Τον βλέπεις επάνω στη μικρή του μοτοσυκλέτα και θυμάται το δημοτικό σχολείο. Οι μνήμες εμφανίζονται μπροστά σου σαν συγγενείς που έλειπαν χρόνια στα ξένα.

Σχεδόν όλοι στο χωριό υπήρξαμε μαθητές του. Όλοι κάναμε την ηρωϊνή προσευχή μαζί του, όλοι τον ακούσαμε να μας μιλάει για το έπος του 40, όλοι φυτέψαμε κάτω από την επιτήρησή του ένα δεντράκι στην ξεραμένη αυλή, όλοι ρουφήξαμε κάτι από τον απέραντο θησαυρό των γνώσεών του και (είναι αστείο τώρα που το σκέφτομαι) όλοι νιώσαμε τη δύναμη της βέργας επάνω στις παλάμες μας για κάποιο μικρό ή μεγάλο παράπτωμα.

Και τότε ήταν άλληλες εποχές. Οι δάσκαλοι δεν είχαν ειδικότητες. Έπρεπε να τα ξέρουν όλα. Από Γεωγραφία έως Γυμναστική. Κι από Ιστορία μέχρι Μουσική.

Ο κύριος Γιάγκος ήταν το αντιπροσωπευτικότερο είδος του πληθωρικού δασκάλου. Ήταν ένας εκπαιδευτικός με γνώσεις, ήθος και κοσμιότητα.

Ήταν άνθρωπος πάνω από όλα. Θυμούμαι με πόσο θαυμασμό τον παρακολουθούσα καθώς καθόμουνα πρώτο θρανίο μπροστά μια και ήμουν

από τους κοντούληδες της τάξης. Είχε μια μεταδοτικότητα που σπάνια έχω συναντήσει σε άλλον άνθρωπο. Ακόμα και τα πιο δύσκολα, τα πιο δύσμορφα μαθήματα γινόντουσαν μαζί του απλά και ευκολονόητα.

Τόχε αυτό ο κύριος Γιάγκος.

Ν' ανοίγει τα δύσκολα μαθήματα φύλληο φύλληο όπως τα τριαντάφυλλα που ανθίζουν.

Ήταν μια στάμπα κολλημένη επάνω του η ικανότητα αυτή.

Ύστερα φύγαμε εμείς από το δημοτικό, πήγαν άλλοι κι ύστερα άλλοι κι άλλοι. Ένας ολόκληρος στρατός.

Αυτός ο απόμαχος άνθρωπος με το σταφιδιασμένο πρόσωπο μόρφωσε ένα ολόκληρο χωριό. Ήταν ένας δάσκαλος από μια ποιότητα που εξαφανίζεται συνεχώς.

Κι ήταν δάσκαλος τότε που απαγορευόταν να πάμε σινεμά ή καφενείο. Τότε που έπρεπε να κουρευόμαστε γουλή, αθλιώς μας περίμενε η τιμωρία με το που πατούσαμε το πόδι στο σχολείο. Ανοίγαμε τα χέρια και η βέργα της φοινικιάς κατέβαινε ορμητικά πάνω μας.

Δεν θέλω να αρνηθώ την εξέλιξη ούτε θα μου άρεσε να σταματήσει ο χρόνος αθλιά κάθε φορά που βλέπω τον κύριο Γιάγκο νοσταλγώ τα χρόνια εκείνα. Είχαν μίαν αγνότητα και μίαν ομορφιά που θαφτίκαν κάτω από τις ασταμάττες κατολισθήσεις του χρόνου.

Μισόν αιώνα δάσκαλος λοιπόν, έβιω-

σε τα παντελιόνια και τις γνώσεις του στα θρανία του σχολείου.

Μας έμαθε γράμματα σαν ένα δαδί που έκαιε ασταμάτητα.

Κάθε γωνιά από εκταίους εγκατέλειπε το δημοτικό κρατώντας στις χούφτες τον Έλεγχο και την εικόνα του κυρίου Γιάγκου. Τα μόνα που έμειναν στα συρτάρια των σπιτιών και των σκέψεών μας.

Είναι ακριβώς απέναντί μου. Κάποια στιγμή σηκώνει βαριεστημένα το κεφάλι και με κοιτάζει. Ίσως και να μην του θυμίζω τίποτα.

Εμένα όμως μου θυμίζει πολλιά. Έξι ολόκληρα χρόνια όπου διαπλάθεται και δημιουργείται κάνοντας μικρά και διστακτικά βήματα παιδί με μόνα εφόδια τις γνώσεις.

Σαν και μένα πέρασαν πολλοί από τις τάξεις του κυρίου Γιάγκου. Εκατοντάδες μπορεί και χιλιάδες, θα σας γελάσω αν σας μπηξέω με αριθμούς.

Ακόμα και σήμερα όμως κάθε φορά που συναντούμε τον κύριο Γιάγκο η πυξίδα του μυαλού γυρίζει πίσω. Σε ένα δημοτικό με άθλιες τάξεις και άθλια μέσα, με ετοιμόρροπα θρανία και πίνακες, φαγωμένους από το σκόρο, όπου μάθαμε γράμματα αθλιά φάγαμε και ξύλο από τον ίδιο άνθρωπο. Όπου αφήσαμε να πέσουν στη γη σαν σταγόνες της βροχής τα καλύτερα, τα αγνότερα μας χρόνια.

Τότε ο κύριος Γιάγκος ήταν ο κάποτε γλυκός και κάποτε αυστηρός διευθυ-

ντής. Σήμερα είναι ένας συνταξιούχος της δημόσιας υπηρεσίας και της ζωής που δεν έπαψε να αναζητά το σπόρο της μάθησης σε καμιά στιγμή.

Όλοι εμείς που νιώσαμε το κτύπημα της βέργας του αηλιά και το εκπαιδευτικό του μεγαλείο δεν τον ξεχνάμε. Μένει ακίνητος στο μυαλό μας όπως εκείνη τη προτομή έξω από το δημοτικό που σπατάλησε κι εκείνος όλη του τη ζωή.

Κοιτάζω τον κόσμο στο καφενείο.

Υπάρχουν μικροί και μεγάλοι. Πλούσιοι και φτωχοί. Δεξιοί και αριστεροί. Άνθρωποι με γραβάτες και άνθρωποι με πρησμένα από το μυστήρι χέρια. Ένα περίεργο δηλαδή μωσαϊκό. Στοιχηματίζω όμως ότι στο βάθος της καρδιάς μας κρύβουμε όλοι ένα κοινό μυστικό. Κρύβουμε όλοι τον κύριο Γιάγκο. Που είναι κι αυτός στο καφενείο, διαβάζει εφημερίδα, αηλιά όσο τον κοιτάζω τόσο περισσότερο επιστρέφω πίσω και γίνομαι ο μαθητής με το κοντό τρυπημένο παντελόνι, το ξυρισμένο σαν καρπούζι κεφάλι και τη σκισμένη τσάντα, που μέσα στα μάτια του κυρίου Γιάγκου είδε τη φωτεινότητα της αληθινής μάθησης.

Και μόνο γι' αυτό θα αρκούσε να του πω ένα μεγάλο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ.

Ανδρέας Κούνιος

Από το φάκελλο Υπηρεσίας του Ιωάννη Κωνσταντινίδη

Έχω μελετήσει το φάκελλο Υπηρεσίας του Ιωάννη Κωνσταντινίδη και αναφέρομαι στον πρώτο του διορισμό στο Ακρωτήριο Λεμεσού όπου εργάστηκε τέσσερα σχολικά χρόνια, 1932-1936. Οι άσχημες κλιματολογικές συνθήκες του χωρίου επέδρασαν δυσμενώς στην υγεία του και στο τέλος της δεύτερης σχολικής χρονιάς με επιστολή του ζητά μετάθεση σε άλλη κοινότητα και η απάντηση του Γραφείου Παιδείας ήταν με επιστολή 4 Σεπτεμβρίου 1934: Σας πληροφορώ ότι κατατάσσασθε υπό δοκιμασία στην τετάρτη τάξη των διδασκάλων, άνευ μεταθέσεως με μηνιαίων μισθών £5-16-16. Η προαγωγή άρχεται από 1η Σεπτεμβρίου 1934.

Με επιστολή του ο Ιωάννης Κωνσταντινίδης ημερ. 15.6.1935 απαιτεί άμεση μετάθεση λόγω των 5 θανάτων που συνέβησαν στην κοινότητα από μαθάρια και φυματίωση με τελευταίο θύμα μια μαθήτριά. Ποία ελλήδα στο διδάσκαλο να βλέπει τους μαθητές του να αποθνήσκουν; Πώς θα πληροφορεί τα παιδιά ο δάσκαλος ή και τα παιδιά να προσεγγίζουν το δάσκαλο;

Στην επιμονή του Γραφείου Παιδείας να τον κρατήσει για τετραετία στο Ακρωτήριο συνέτειναν και οι αθηναίηδες επιστολήδες της Χωρικής Αρχής προβάλλοντας ως λόγο τη μεγάλη πρόοδο των παιδιών τους επί της θητείας του Ιωάννη Κωνσταντινίδη.

Το σχολ. έτος 1936-1937 μετατέθηκε

στην Αραδίππου.

Υπηρέτησε την Κυπριακή Εκπαίδευση επί 41 έτη και την 31.8.1971 αφυπηρέτησε από τη θέση Διευθυντή Α.

Αλλά και μετά την αφυπηρέτησή του κατόπιν αιτήσεως του συνέχιζε να εργάζεται ως αντικαταστάτης διδάσκαλος στην Αραδίππου και τα πηλοσίον χωριά. Χαρακτηριστικό έστω και της σύντομης εργασίας του ήταν η ευσυνειδησία στο καθήκον και η ανυπόκριτη αγάπη του στα παιδιά.

Οι πιο κάτω επιστολές επιβεβαιώνουν του λόγου το αληθές.

Υπουργείο Παιδείας

Λευκωσία 23 Ιουνίου 1971

Κύριον Ιωάννη Κωνταντινίδη

Διευθυντήν Α' Δημοτικού Σχολείου Αραδίππου.

Επί τη αφυπηρετήσεως σας, λόγω ορίου ηλικίας, παρακαλώ δεχθήτε τας εγκάρδιους ευχαριστίας του Υπουργού Παιδείας δια τας μακροχρονίους και πολυτίμους υπηρεσίας σας προς την Κυπριακήν Εκπαίδευσην και τας προσωπικάς μου ευχάς δι' υγιάν και μακρομέρευσιν και πάσαν δυνατήν ευτυχίαν δι' υμάς και δι' ολόκληρον την οικογένειάν σας.

Α.Δ. Χριστοδουλήδης

Τμηματάρχης Στοιχειώδους Εκπαιδύσεως

Έντιμον

Τμηματάρχην Στοιχειώδους

Εκπαιδύσεως, Λευκωσίαν

Έντιμε Κύριε,

Ο υπογεγραμμένος Πρόεδρος της κοινότητας Αραδίππου λαμβάνω την τιμήν να παρακαλέσω Υμάς όπως ενεργήσετε ο αφυπηρετήσας Διευθυντής Α' Δημοτικού Σχολείου της Κοινότητάς μας κ. Ιωάννης Κωνσταντινίδης να διορισθεί εις την θέσιν διδασκάλου εις το εν λόγω σχολείον.

Αι υπηρεσίες του εις το σχολείον μας θεωρούνται απαραίτητοι, επί πηλοσίον ούτος είναι ο μόνος ο οποίος ενδιαφέρεται δια την λειτουργίαν της Κοινοτικής Βιβλιοθήκης, δυνάμεθα δε να αναφέρουμε ότι άνευ αυτού η Βιβλιοθήκη θα πάψει να λειτουργεί.

Παράλληλα δε με το διορισμό του θα προκύψει και σχετική οικονομία καθότι ούτος διαθέτει ιδιόκτητη κατοικία στην κοινότητά μας και η κυβέρνηση δεν θα επιβαρυνθεί με την εξασφάλιση κατοικίας δια τον ξένον διδάσκαλον που θα διορισθεί.

Αραδίππου 21 Ιουλίου 1971

Δημοτικό Σχολείο Ορμηίδειας